

Przegląd Prawno-Ekonomiczny

REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS

kwiecień-maj-czerwiec

Nr 47
(2/2019)

WYDZIAŁ ZAMIEJSCOWY
PRAWA I NAUK
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie
w Stalowej Woli

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |
e-mail: ppe@kul.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr hab. Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikolaï Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podlesny – redaktor techniczny (layout editor)

RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZEPUKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIKAŁA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JULDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOGLU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walentyn GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 |
e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.

Spis treści

Artykuły

KRZYSZTOF BOKWA, IWO JAROSZ *Zdradziłeś – zapłać? Cywilnoprawne konsekwencje zdrady małżeńskiej i ich współczesna erozja* | 12

MAGDALENA STOPIAK *Relacja między oświadczeniami woli a oświadczeniami wiedzy* | 30

TOMASZ PIOTROWSKI *Prawo do rozpowszechniania wizerunku sportowca* | 43

GABRIELA SACHA *Sztuczna inteligencja a prawo autorskie* | 63

ARKADIUSZ KROKOWSKI *Pośrednie, umowne ograniczenie umocowania prokurenta współnika spółki cywilnej przez umowę spółki skuteczne wobec osób trzecich* | 78

KAROLINA PAŁKA, MAREK STOLORZ *Prosta spółka akcyjna na Słowacji – ogólna charakterystyka i wybrane problemy* | 94

ŁUKASZ CHYLA *Czy wystarczający jest próg wyłączenia prospektu emisyjnego na poziomie 2,5 mln EURO?* | 106

JAROSŁAW KOWALSKI *Wady i zalety postępowań odrębnych na przykładzie postępowania upominawczego i elektronicznego postępowania upominawczego* | 124

ANNA MARIA BARAŃSKA *Skuteczność wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia orzeczenia złożonego przed jego ogłoszeniem* | 136

MATEUSZ KORZENIAK, MATEUSZ SZURMAN *Przestępstwo manipulacji instrumentami finansowymi - analiza jurydyczna na tle regulacji rozporządzenia MAR i dyrektywy MAD II* | 154

KAMIL LEŚNIEWSKI *Słów kilka o instytucji wspólnych zespołów śledczych w przyrządzie polskiej procedury karnej* | 173

KAROL JUSZKA *Czynniki dotyczące podjęcia na nowo umorzonego postępowania przygotowawczego w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych* | 195

KAROLINA PALKA *Przestępstwo zniszczenia i uszkodzenia dziedzictwa archeologicznego w słowackim prawie karnym* | 205

MARLENA STRADOMSKA *Kryptowaluty jako zagrożenie dla systemu jednostki – analiza prawno – psychologiczna* | 222

PAULINA KOWALSKA *Udział radnego w głosowaniu a jego interes prawny* | 234

ANDRZEJ MICHALIK *Prawnopodatkowe konsekwencje udziału kościelnych osób prawnych w rozwijaniu sektora spółdzielni socjalnych osób prawnych* | 250

MAGDALENA MICHALSKA *Miejsce sądownictwa polubownego w polskim porządku konstytucyjnym* | 274

DOMINIK TYRAWA *Autostrada i droga ekspresowa jako obszar quasi specjalny w systemie dróg publicznych* | 291

PIOTR OLEJNICZAK *Problemy praktyczne związane z ustaleniem podmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości* | 305

TRISTAN SKUPNIEWICZ *Geneza i rozwój standardów emisji spalin pojazdów w Unii Europejskiej* | 319

ŁUKASZ PIKUŁA *Christian Thomasius i koniec tradycji scholastycznej w nauce prawa* | 332

KRZYSZTOF BOKWA *„Baron Cygański” J. Straussa – spojrzenie prawne* | 355

KAROL SKOREK *Krytyka austriackiej szkoły ekonomicznej w ujęciu Oskara Langego* | 380

MARCIN MOLENDĄ, MARTA KRUHLAYĄ *Planowanie zasobów ludzkich w przedsiębiorstwie turystycznym* | 394

Glosa

TOMASZ RAKOCZY *Wykładnia językowa i celowościowa przepisu zawierającego katalog osób, którym przysługuje świadczenie pielęgnacyjne. Glosa do wyroku WSA w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2017 r., II SA/Po 307/17 | 407*

SŁAWOMIR ZWOLAK *Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 września 2016 r., II OSK 3152/14 | 422*

Tekst źródłowy

ARTUR LIS *O humanitarnym nawracaniu pogan w świetle bulli Honoriusza III | 433*

Contents

Articles

KRZYSZTOF BOKWA, IWO JAROSZ *You betray – you must pay? Civil-law consequences of adultery and the modern erosion thereof* | 12

MAGDALENA STOPIAK *Relation between statements of will and statements of knowledge* | 30

TOMASZ PIOTROWSKI *Right to disseminate the image of an athlete* | 43

GABRIELA SACHA *Copyright and Artificial Intelligence* | 63

ARKADIUSZ KROKOWSKI *The issue of limiting indirectly the scope of powers of procurator in respect of third parties by creating the right to represent the partner in the civil law related partnership agreement* | 78

KAROLINA PALKA, MAREK STOLORZ *Simple joint stock company in Slovakia - general characteristics and selected problems* | 94

ŁUKASZ CHYLA *Is 2.5 million EUR prospectus exemption threshold enough?* | 106

JAROSŁAW KOWALSKI *The advantages and disadvantages of separate proceedings by the case of writ proceedings and electronic writ-of-payment proceedings* | 124

ANNA MARIA BARAŃSKA *Effectiveness of the motion for drawing and providing of the statement of reasons of the verdict submitted before its announcement* | 136

MATEUSZ KORZENIAK, MATEUSZ SZURMAN *Market manipulation offence – juridical analysis under Market Abuse Regulation and Market Abuse Directive 2* | 154

KAMIL LEŚNIEWSKI *A few words about joint investigation teams from the perspective of Polish criminal procedure* | 173

- KAROL JUSZKA *Factors connected with resume preparatory criminal proceedings in the judgments issued by the Supreme Court and common courts* | 195
- KAROLINA PALKA *The crime of damaging and devaluation of archaeological heritage in Slovak criminal law* | 205
- MARLENA STRADOMSKA *Cryptocurrencies as a threat to the individual's system - legal and psychological analysis* | 222
- PAULINA KOWALSKA *Participation of the councillor in the voting and his legal interest* | 234
- ANDRZEJ MICHALIK *Legal and tax consequences of support church legal person in development of social cooperative movement* | 250
- MAGDALENA MICHALSKA *The position of arbitration in Polish constitutional order* | 274
- DOMINIK TYRAWA *Motorway and expressway as quasi special on public roads* | 291
- PIOTR OLEJNICZAK *Practical problems related to determining the subject of real estate taxation* | 305
- TRISTAN SKUPNIEWICZ *The origin and development of vehicle emissions standards in the European Union* | 319
- ŁUKASZ PIKUŁA *Christian Thomasius and the end of the scholastic tradition in the science of law* | 332
- KRZYSZTOF BOKWA *„The Gypsy Baron” by J. Strauss – a legal view* | 355
- KAROL SKOREK *Criticism of the Austrian school of economics in terms of Oskar Lange* | 380
- MARCIN MOLENDĄ, MARTA KRUHLAYĄ *Human resources planning in a tourist enterprise* | 394

Gloss

TOMASZ RAKOCZY *Linguistic and system interpretation of the legal article including the catalogue of persons entitled to nursing benefit. Gloss to the decision of WSA of Poznan from 29th of June 2017, II SA/Po 307/17* | 407

SŁAWOMIR ZWOLAK *Gloss to the judgment of the Supreme Administrative Court of 27 September 2016, file ref. II OSK 3152/14* | 422

Source text

ARTUR LIS *On the humanitarian conversion of pagans in the boulevard of Honorius III* | 433

Gabriela Sacha

Sztuczna inteligencja a prawo autorskie

Copyright and Artificial Intelligence

Wprowadzenie

Fenomen technologiczny, jakim jest sztuczna inteligencja¹ napędza innowacyjność w dzisiejszym świecie. Rozwój tej dziedziny techniki niewątpliwie wpłynie na jakość życia oraz zmusi do przeorganizowania pewnych sfer, które dotychczas zarezerwowane były tylko dla ludzi. Jedną z takich sfer jest sztuka. Automatyzacja sztuki wydawała się jednak bardzo odległa, gdyż z pozoru trudno sprowadzić ją do operacji logicznych, czy algorytmu. Ostatnie lata pokazują jednak, że SI odnajduje się zaskakująco dobrze w roli zdehumanizowanego artysty generując coraz to bardziej twórcze dzieła. Z tym aspektem działania sztucznej inteligencji wiążą się kontrowersje dotyczące zasadności ochrony utworów generowanych komputerowo oraz podmiotu tej ochrony. Wątpliwości pojawiają się w związku z tym, czy sztuczna inteligencja, czyli twór, który był pierwotnie stworzony i animowany przez człowieka, może następnie nabyć cechy człowiecze takie jak zdolność do kreatywności, a w konsekwencji być uznanym za twórcę utworu w rozumieniu prawa autorskiego. Próby odpowiedzi na te rozterki są niezwykle rozbieżne. Wydaje się, że na gruncie obowiązujących przepisów znalezienie jednoznacznej odpowiedzi jest wręcz niemożliwe.

---

¹ Dalej również jako: SI.

Czym jest sztuczna inteligencja (próba zdefiniowania SI)

Według definicji zawartej w Encyklopedii Popularnej PWN sztuczna inteligencja to “dział informatyki, którego przedmiotem badań są reguły rządzące inteligentnymi zachowaniami człowieka [...], tworzenie modeli formalnych tych zachowań i symulującego je oprogramowania”². Za inteligentne zachowania człowieka uznaje się przede wszystkim postrzeganie, rozpoznawanie, uczenie się, operowanie symbolami, posługiwanie się językiem, rozwiązywanie problemów, czy twórczość³. W kontekście niniejszego artykułu to właśnie ostatnie zachowanie zasługuje na szczególną uwagę. Według B. J. Copelanda z Uniwersytetu w Canterbury istnieją trzy cele, do których prowadzą badania nad sztuczną inteligencją⁴. Pierwszym z nich jest wyprodukowanie maszyny, której zdolności intelektualne są na tyle zaawansowane, że niemożliwym staje się odróżnienie ich od zdolności intelektualnych człowieka, tzw. silna sztuczna inteligencja (ang. *strong artificial intelligence*). Drugim z nich są zaawansowane systemy przetwarzania informacji, czyli tzw. stosowana sztuczna inteligencja (ang. *applied artificial intelligence*). Trzecim i ostatnim celem wyróżnionym przez autora jest tzw. symulacja kognitywna (ang. *cognitive simulation*), czyli proces, w którym komputery testują teorie starające się odpowiedzieć na pytanie o to jak działa ludzki mózg. Na potrzeby niniejszego artykułu, podobnie jak w opracowaniu R. Markiewicza⁵, należy przyjąć uproszczenie, że sztuczna inteligencja to systemy informatyczne mające zdolność do zastępowania inteligentnych działań człowieka, polegających w szczególności na twórczości intelektualnej.

Twórczość sztucznej inteligencji i jej wpływ na prawo autorskie

Ostatnie lata pokazują, iż sztuczna inteligencja w niedalekiej przyszłości stanie się ważnym graczem w dziedzinie sztuki. W październiku 2018 r. brytyjski dom aukcyjny Christie’s sprzedał obraz zatytułowany “Portret Edmonda de Belamy”

² Sztuczna inteligencja, [w:] Encyklopedia Popularna PWN, Warszawa 2004.

³ Sztuczna inteligencja, [w:] Encyklopedia Popularna PWN, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/sztuczna-inteligencja;3983490.html>, [dostęp: 9.02.2019 r.].

⁴ B.J. Copeland, *Artificial intelligence*, <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>, [dostęp: 9.02.2019 r.].

⁵ R. Markiewicz, Sztuczna inteligencja i własność intelektualna, Inauguracja roku akademickiego 2018/2019 Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, s. 37.

wygenerowany w całości przez sztuczną inteligencję za 432.500 dolarów amerykańskich⁶. Była to pierwsza aukcja, na której sprzedano dzieło tego typu. Portret został wygenerowany za pomocą oprogramowania (Generative Adversarial Network), które przeanalizowało bazę danych około 15 tysięcy obrazów stworzonych przez różnych malarzy w okresie od XIV do XX wieku⁷. W 2016 roku w Holandii grupa badaczy i programistów we współpracy z kilkoma muzeami stworzyła portret mężczyzny zatytułowany "The Next Rembrandt"⁸. Tytuł jest nieprzypadkowy, gdyż obraz został wygenerowany komputerowo na podstawie analizy 346 znanych dzieł XVII-wiecznego malarza Rembrandta Harmenszoon van Rijn. Portret został stworzony ze 148 milionów pikseli i jest bazowany na 168,263 fragmentach dzieł holenderskiego artysty⁹. W Japonii natomiast powieść napisana częściowo przez SI miała szansę wygrać nagrodę literacką Nikkei Hoshi Shinichi Literary Award w 2016 roku¹⁰. W Londynie w 2016 roku powstał pierwszy musical, którego scenariusz oraz muzyka zostały wygenerowane komputerowo¹¹. Było to możliwe dzięki analizie danych dotyczących struktury, partytury oraz scenariuszy setek innych musicali¹². Jak pisze Y. N. Harari, ze wszystkich dziedzin sztuki, muzyka jest prawdopodobnie najbardziej podatna na masową analizę danych (tzw. Big Data)¹³. Sztuczna inteligencja może wygenerować muzykę na podstawie wytycznych dotyczących między innymi gatunku, tempa, instrumentów, a nawet nastroju¹⁴. Oprócz wymienionych zastosowań SI,

---

⁶ Portal CBS News, *This AI-generated portrait just sold for a stunning \$432,500*, <https://www.cbsnews.com/news/ai-generated-portrait-sells-for-stunning-432500-portrait-of-edmond-de-belamy/> [dostęp: 7.02.2019 r.].

⁷ Ibidem.

⁸ M. Brown, *"New Rembrandt" to be unveiled in Amsterdam*, <https://www.theguardian.com/artanddesign/2016/apr/05/new-rembrandt-to-be-unveiled-in-amsterdam> [dostęp: 9.02.2019 r.].

⁹ A. Guadamuz, *Artificial intelligence and copyright*, [w:] WIPO Magazine, https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2017/05/article_0003.html [dostęp: 6.02.2019 r.].

¹⁰ C. Olewitz, *A Japanese AI program just wrote a short novel, and it almost won a literary prize*, <https://www.digitaltrends.com/cool-tech/japanese-ai-writes-novel-passes-first-round-national-literary-prize/> [dostęp: 15.02.2019 r.].

¹¹ M. Brown, *World's first computer-generated musical to debut in London*, <https://www.theguardian.com/stage/2015/dec/01/beyond-the-fence-computer-generated-musical-greenham-common> [dostęp: 16.02.2019 r.].

¹² L. Gardner, *Beyond the Fence review - computer-created show is sweetly bland*, <https://www.theguardian.com/stage/2016/feb/28/beyond-the-fence-review-computer-created-musical-arts-theatre-london> [dostęp: 16.02.2019 r.].

¹³ Y. N. Harari, *21 Lessons for the 21st Century*, Jonathan Cape London, 2018, s. 25.

¹⁴ S. Dredge, *AI and music: will we be slaves to the algorithm?*, <https://www.theguardian.com/technology/2017/aug/06/artificial-intelligence-and-will-we-be-slaves-to-the-algorithm> [dostęp: 15.02.2019 r.].

może ona również generować lokalne wiadomości¹⁵, poezję¹⁶, służyć do edycji, czy generowania fotografii¹⁷.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że mamy do czynienia z ogromnym postępowaniem w dziedzinie sztucznej inteligencji. Prawo własności intelektualnej od samego początku było pod ogromnym wpływem postępu technologicznego. Samo "prawo autorskie pojawiło się w odpowiedzi na wynalazek druku, a potem konsekwentnie rozszerzało swój zakres ze względu na rozwój fotografii, filmu i maszyn kopiujących"¹⁸. Niemały wpływ na rozwój tej dziedziny prawa miała również konieczność prawnego uregulowania programów komputerowych oraz problem praw autorskich w Internecie. Wydaje się, iż w obliczu tak prężnie rozwijającej się technologii jaką jest sztuczna inteligencja, koniecznością stało się stworzenie uregulowań prawnych odpowiadających jej potrzebom. Stosowanie obecnych przepisów prawnych oraz przyjętej interpretacji do przypadków twórczego wykorzystania sztucznej inteligencji nastrocza bowiem wielu problemów.

Ochrona twórczości sztucznej inteligencji na gruncie obowiązującego stanu prawnego

Nie ulega wątpliwości, iż sztuczna inteligencja rozumiana jako oprogramowanie, czy program komputerowy, przy spełnieniu ustawowych przesłanek, podlega ochronie prawnoautorskiej z rozdziału VII ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁹. Przedmiotem niniejszego opracowania jest natomiast rozważenie, czy twórcze rezultaty działalności sztucznej inteligencji podlegają ochronie gwarantowanej przepisami tej ustawy. Największe wątpliwości budzi kwestia autorstwa, mianowicie czy SI może zostać uznana za twórcę lub współtwórcę utworu, przy założeniu, że dzieło spełnia wszystkie warunki określone w art. 1 pr. aut, oraz to komu należy przyznać prawa wyłączne do

¹⁵ N. Sahota, *A.I. May Have Written This Article. But Is That Such A Bad Thing?*, <https://www.forbes.com/sites/cognitiveworld/2018/09/16/did-ai-write-this-article/#10709ff41885> [dostęp: 16.02.2019 r.].

¹⁶ M. Burgess, *Google's AI has written some amazingly mournful poetry*, <https://www.wired.co.uk/article/google-artificial-intelligence-poetry> [dostęp: 15.02.2019 r.].

¹⁷ J. Palumbo, *AI Will Have the Biggest Impact on Photography since the Digital Camera*, <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-ai-will-forever-change-create-find-truth-images> [dostęp: 16.02.2019 r.].

¹⁸ R. Markiewicz, *Sztuczna...*, s. 37.

¹⁹ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (Dz. U. 1994, Nr 24 poz. 83, ze zm.), dalej jako: pr. aut.

takiego utworu. Niemniejsze kontrowersje budzą kwestie odpowiedzialności za naruszenie cudzych praw wyłącznych w wyniku korzystania z utworów wygenerowanych przez SI oraz nabycia praw autorskich niemajątkowych.

Doniosłość oraz znaczenie tej problematyki podkreśla również Parlament Europejski, który w 2017 roku wydał rezolucję zawierającą zalecenia dla Komisji Europejskiej w sprawie przepisów prawa cywilnego dotyczących robotyki²⁰. Parlament Europejski stwierdził, iż “mając na uwadze, że istnieje możliwość, że w perspektywie długoterminowej sztuczna inteligencja przewyższy ludzkie zdolności intelektualne” konieczne jest, aby Komisja “wspierała przekrojowe i neutralne pod względem technicznym podejście do własności intelektualnej mające zastosowanie do różnych sektorów, w których możliwe jest zastosowanie robotyki”. Istotne jest również dołożenie “starań, by prawo Unii Europejskiej nie pozostawało w tyle za tempem rozwoju technicznego i nowych zastosowań”.

Uregulowania unijne, jak i krajowe w obecnym kształcie nie są dostosowane do wyzwań, które stawia przed nimi rozwój sztucznej inteligencji. Na gruncie tych przepisów, mimo iż nie wyrażają tego *expressis verbis*, twórcą utworu może być tylko osoba fizyczna. Wynika to z samej natury procesu twórczego²¹. Na gruncie prawa Unii Europejskiej, potwierdzenie tej tezy może stanowić orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w sprawie Infopaq²². W orzeczeniu czytamy, iż ochronę prawnoautorską można stosować tylko “stosunku do przedmiotu, który jest oryginalny w tym sensie, że stanowi własną twórczość intelektualną jego autora”. Ochroną prawnoautorską nie obejmuje się więc wytworów natury, takich jak kształt liści, czy wzory stworzone przez mróz, ani rezultatów aktywności zwierząt. W kwietniu 2018 roku Sąd Apelacyjny w San Francisco odrzucił powództwo w sprawie naruszenia praw autorskich fotografii wykonanej aparatem przez małpę²³. Sąd ten stwierdził, że małpa nie ma zdolności do czynności prawnych przed sądem w sprawie o naruszenie praw autorskich.²⁴ Również na podstawie konwencji berneńskiej, jak stwierdza J. C. Ginsburg, utwór może być chroniony jedynie jeżeli jest on rezultatem działalności

---

²⁰ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2017 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie przepisów prawa cywilnego dotyczących robotyki (2015/2103(INL)).

²¹ J. Barta (red.), R. Markiewicz (red.), M. Czajkowska-Dąbrowska, Z. Cwiąkański, K. Felchner, E. Traple, *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz*, LEX 2011.

²² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 16 lipca 2009, w sprawie Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening, C-5/08.

²³ P. Berg, *Jakie prawa ma małpa, która zrobiła sobie selfie?*, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka/1720242,1,jakie-prawa-ma-malpa-ktora-zrobila-sobie-selfie.read> [dostęp: 15.02.2019 r.].

²⁴ *Naruto v. Slater*, No. 16-15469 (9th Cir. 2018).

człowieka²⁵. Odejście od tych zasad zawiera ustawodawstwo niektórych państw będących częścią anglosaskiego systemu prawa autorskiego, mianowicie Wielkiej Brytanii, Irlandii, Nowej Zelandii, Indii oraz Hongkongu²⁶. Przepisy w ich prawie autorskim zostały zaczerpnięte z ustawy brytyjskiej z 1988 roku, która stworzyła wcześniej nieznaną kategorię utworów wygenerowanych komputerowo (ang. *computer generated works*)²⁷. Zgodnie z sec. 9[3] tej ustawy, autorem takiego utworu jest osoba, której działania były niezbędne do powstania dzieła. Przepis ten dotyczy więc wyłącznie utworów stworzonych przez człowieka z wykorzystaniem sztucznej inteligencji.

Na potrzeby niniejszego artykułu należy rozróżnić dwie kategorie twórczości sztucznej inteligencji. Pierwsza kategoria to twórczość kreowana przy bezpośrednim udziale człowieka, lub pod jego ścisłym nadzorem, czyli tak zwana sztuka generatywna. W takim przypadku SI pełni rolę narzędzia, takiego jak farby czy pędzel, które służy człowiekowi przy osiągnięciu zamierzonego efektu. Mimo, iż człowiek może nie mieć wpływu na końcową postać dzieła, to on przyczynia się do samego faktu jego powstania. Drugą kategorią twórczości sztucznej inteligencji są dzieła tworzone przez nią samodzielnie. Programy komputerowe, które umożliwiają autonomiczną twórczość sztucznej inteligencji zawierają kod źródłowy, który może zostać objęty ochroną prawnoutorską na podstawie art. 74 ust. 1 pr. aut. jako utwór literacki. Kontrowersje budzi natomiast objęcie prawnoutorską ochroną samego dzieła stworzonego przez sztuczną inteligencję autonomicznie, bez twórczego wkładu człowieka w to dzieło.

Prawnoutorska ochrona dzieł stworzonych przy pomocy SI

W pierwszej kolejności należy omówić sytuacje, w której człowiek ma bezpośredni wpływ na działania twórcze sztucznej inteligencji, które przesądzają o stworzeniu utworu w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim. Dobór wytycznych lub parametrów, uzupełnienia, korekty rezultatów SI oraz dalsze ich opracowania mogą zostać dokonane przez człowieka w dowolnym momencie działania sztucznej inteligencji²⁸. Użytkownik SI, oraz samo oprogramowanie SI

---

²⁵ J. C. Ginsburg, *People Not Machines: Authorship and What It Means in the Berne Convention*, (w:) International Review of Intellectual Property and Competition Law, 2018, vol. 49, is. 2, s. 131.

²⁶ R. Markiewicz, *Sztuczna...*, s. 43.

²⁷ Copyright, Designs and Patents Act 1988.

²⁸ R. Markiewicz, *Sztuczna...*, s. 46.

tworzą dzieło wspólnie, ale należy się zastanowić czy tego typu twórczość może zostać uznana za współautorstwo w rozumieniu obowiązujących przepisów. Zgodnie z interpretacją przyjętą przez J. Bartę oraz R. Markiewicza, dla przyjęcia współtwórczości niezbędne jest spełnienie trzech przesłanek. Po pierwsze, wkłady w dzieło osób współuczestniczących muszą być twórcze i indywidualne. Po drugie, wkłady te powinny tworzyć jedno dzieło. Po trzecie, niezbędna jest współpraca autorów przejawiająca się w chęci stworzenia wspólnego dzieła, obustronnej inspiracji i wzajemnej akceptacji wkładów twórczych²⁹. Przy teoretycznym założeniu iż wyodrębnienie wkładów człowieka oraz sztucznej inteligencji w dzieło jest możliwe, spełnienie pierwszej oraz drugiej przesłanki zdaje się możliwe. Problemy pojawiają się w związku z ostatnią przesłanką. Trudno jest bowiem stwierdzić osiągnięcie porozumienia między człowiekiem oraz SI, którego przedmiotem jest stworzenie wspólnego dzieła. Stworzenie dzieła jest w pełni zależne tylko od woli użytkownika SI, czyli człowieka. Wobec braku takiego porozumienia, lub umowy, o której mowa w art. 10 pr. aut, w przypadku dzieł połączonych, zasadne zdaje się twierdzenie, iż “powstał utwór, do którego osobiste i majątkowe prawa autorskie przysługują użytkownikowi SI, ale którego eksploatacja jest nadto uzależniona od zgody twórcy programu SI - uprzednio “dostarczającego” swój wkład twórczy, czyli dzieło macierzyste wykorzystane przez użytkownika SI”³⁰.

Prawnoautorska ochrona dzieł stworzonych autonomicznie przez SI

W doktrynie przyjmuje się, że autorstwo dzieła należy “wykluczyć w przypadku faktycznego zastąpienia człowieka przez maszynę”³¹. Jak już wcześniej wspomniano twórcą, w rozumieniu prawa autorskiego, może być jedynie osoba fizyczna. W obecnym stanie prawnym niemożliwym jest więc uznanie autorstwa maszyny, nawet w odniesieniu do dzieła spełniającego przesłanki utworu, ponieważ nie posiada ona własnego intelektu, a rezultaty jej działania, niezależnie jak twórcze, są wynikiem algorytmów oraz programów stworzonych przez człowieka. Intuicyjnie, odmienny wniosek należałoby wywieść w przypadku dzieł stworzonych przez maszyny wyposażone w zdolność do nauki (ang. *machine learning*),

²⁹ J. Barta, R. Markiewicz, *Prawo autorskie*, Warszawa 2016, s. 107-108.

³⁰ R. Markiewicz, *Sztuczna...*, s. 49.

³¹ D. Flisak, *Komentarz do wybranych przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, LEX 2018.

gdyż twórcze rezultaty ich działalności byłyby w istocie wynikiem nabytych przez nie samodzielnie umiejętności. “Przypadkowość, jak i autonomicznie wyuczone zachowanie, jest czymś co nie może zostać przypisane działaniu programisty SI. W konsekwencji, wynikające z tego zachowania twórcze rezultaty nie podlegają ochronie prawnoautorskiej i stają się automatycznie częścią domeny publicznej”³². Obowiązujące prawo nie pozwala więc na uznanie autorstwa maszyny nawet w takich przypadkach. Niezbędna jest więc adaptacja prawa autorskiego do tych zagadnień. W obowiązującym stanie prawnym, w braku możliwości oznaczenia autora, utwory wygenerowane przez sztuczną inteligencję, bez uprzedniego okresu ochrony prawami wyłącznymi, przechodzą do domeny publicznej. Przyznanie autorstwa programistom SI, czy inwestorom, nie jest możliwe gdyż, nawet w przypadku wygenerowania dzieła przy użyciu stworzonego dzięki nim oprogramowania, to nie oni są bezpośrednim twórcą dzieła.

Zasadność objęcia twórczych rezultatów sztucznej inteligencji ochroną prawnoautorską

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, należy zastanowić się nad zasadnością obejmowania ochroną prawnoautorską twórczych rezultatów działania sztucznej inteligencji. Niektórzy uważają, że dzieła tworzone bez udziału człowieka powinny być pozbawione ochrony prawnoautorskiej oraz automatycznie stawać się częścią domeny publicznej³³. Jest to rozwiązanie, które mogłoby wpłynąć hamująco na rozwój technologii SI. Pozbawienie ochrony prawnoautorskiej dzieł generowanych komputerowo przeczyłoby funkcji stymulującej do kreatywnej twórczości, która leży u podstaw prawa autorskiego. Wprowadzenie ochrony takich dzieł niewątpliwie stanowiłoby zachętę do generowania nowych utworów oraz oprogramowań, które takie utwory tworzą. Za objęciem ochroną prawnoautorską twórczych rezultatów działania SI przemawia również możliwość wyeliminowania niekorzystnego zjawiska podszywania się osób fizycznych pod autorstwo utworów stworzonych w istocie przez sztuczną inteligencję. W związku z powyższym, objęcie takich dzieł ochroną gwarantowaną przez prawo autorskie

³² K. Hristov, *Artificial Intelligence and the Copyright Dilemma*, (w:) IDEA: The Law Review of the Franklin Pierce Center for Intellectual Property, wyd. 57, numer 3, s. 436, 437.

³³ E. Klaris, *Copyright laws and artificial intelligence*, <https://www.americanbar.org/news/abanews/publications/youraba/2017/december-2017/copyright-laws-and-artificial-intelligence/> [dostęp: 10.02.2019 r.].

zdaje się być uzasadnione. Wątpliwości dotyczą natomiast podmiotu, któremu należałoby przyznać prawa wyłączne do utworów generowanych przez SI.

Podmiot praw autorskich utworu wygenerowanego komputerowo

Należy rozróżnić trzy kategorie podmiotów, którym ewentualnie mogłoby zostać przyznane prawo wyłączne do dzieł stworzonych przez SI. Na marginesie zauważyć należy, że mimo, iż utwory generowane są bezpośrednio przez komputer, niewiele racji przemawia za przyznaniem praw wyłącznych właśnie SI. Program SI nie potrzebuje bowiem zachęt czy stymulacji dla swej twórczości, a ochrona jego dóbr osobistych również wydaje się zbędna.³⁴ W dyskusji nad taką ewentualnością podnosi się, że dopóki SI nie będzie miała swojej woli do stworzenia utworu i dopóki będzie skrajnie sterowalna przez człowieka, dopóty nie można przyznać jej przymiotu twórcy. Podmioty, które powinny zatem być brane pod uwagę to autor programu komputerowego wykorzystującego SI (programista), podmiot rozpowszechniający program (przedsiębiorstwo lub inwestor) lub końcowy użytkownik programu komputerowego. Któremu z tych podmiotów powinna zostać zagwarantowana ochrona? Aby odpowiedzieć na to pytanie należy się zastanowić nad tym, która z tych ewentualności najlepiej odzwierciedla interesy społeczeństwa - przyznanie praw wyłącznych programiście SI, przedsiębiorstwu odpowiedzialnemu za finansowanie oprogramowania, czy potencjalnie milionom użytkowników końcowych³⁵. Użytkownicy końcowi mają najmniejszy wkład w powstanie oprogramowania SI, z którego korzystają. Gdyby prawa autorskie do twórczości SI przyznano użytkownikom końcowym, programiści oraz przedsiębiorstwa prawdopodobnie ograniczyliby dostęp osób trzecich do oprogramowań SI, co oznaczałoby przyznanie im monopolu w tym zakresie³⁶. W związku z powyższym najtrafniejsze zdaje się być przyznanie ochrony twórcy programu SI, czyli programiście, który stworzył program posługujący się sztuczną inteligencją. R. Markiewicz zauważa, że wprowadzenie takiej ochrony “respektowałoby “prawo autorskie pośrednie”, dotychczas nieznanne prawu autorstwu”³⁷. Taka konstrukcja opierałaby się na fakcie, iż bezpośrednim twórcą

---

³⁴ Ibidem, s. 51.

³⁵ Kalin Hristov, *Artificial Intelligence and the Copyright Dilemma*, (w:) IDEA: The Law Review of the Franklin Pierce Center for Intellectual Property, wyd. 57, numer 3, s. 443.

³⁶ Ibidem, s. 444, 445.

³⁷ R. Markiewicz, *Sztuczna...*, s. 50.

działa co prawda nie jest człowiek, ale “swoje istnienie utwór zawdzięcza nie komputerowi, lecz wyłącznie człowiekowi, który stworzył program zdolny do generowania utworów”³⁸. Jak podnosi ten autor, wobec takiego ujęcia, cecha twórczości w utworach miałaby oznaczać stworzoną przez człowieka możliwość nadania tej cechy utworowi przez kreującą go SI. Taka konstrukcja stanowiłaby swego rodzaju odpowiednik prawa do pożytków naturalnych z rzeczy, które przysługuje jej właścicielowi³⁹. R. Markiewicz słusznie zauważa, że takiej regulacji powinien towarzyszyć przepis względnie obowiązujący, zgodnie z którym legalny użytkownik SI, taki jak licencjobiorca programu wykorzystującego SI, czy nabywca egzemplarza takiego programu, “nabywa prawa wyłączne do wytworów stworzonych przy wykorzystaniu “swojego” egzemplarza SI”⁴⁰.

Propozycje zmian legislacyjnych

Większość obowiązujących ustaw dotyczących praw autorskich zostało napisanych za czasów kiedy technologia dzięki, której sztuczna inteligencja ma zdolność generowania twórczości nie była znana. Nie dziwi więc fakt, iż ustawy te nie są dostosowane do aktualnych wyzwań, które stawia przed nimi rozwój SI. W związku z tym, istotnym jest podjęcie próby określenia propozycji zmian legislacyjnych, które pozytywnie wpłynęłyby na wspomniane zagadnienia.

Pierwsza propozycja to postulat zmiany rozumienia “autorstwa” jako pochodzącego od człowieka, na mogące pochodzić również od zdehumanizowanego podmiotu, takiego jak sztuczna inteligencja⁴¹. Tego rodzaju rozwiązanie zapobiegłoby przechodzeniu twórczości SI do domeny publicznej, bez uprzedniego okresu ochrony prawnoautorskiej. W rzeczywistości rozwiązanie to budzi jednak wątpliwości. Komputer, czy jego oprogramowanie nie mają zdolności prawnej, nie mogą więc być podmiotem praw czy obowiązków. Wprowadzenie takiego rozwiązania zachwiałoby zatem dotychczasowym systemem prawnym.

Kolejna propozycja powstała na gruncie doktryny amerykańskiej i konstrukcji *work made for hire*. Jest to instytucja, która przyjmuje fikcję prawną przyznającą autorstwo dzieła pracodawcy lub zamawiającemu. Zgodnie z *work made for hire* przyjmuje się również domniemanie, iż pracodawca lub zlecający

---

³⁸ Ibidem.

³⁹ Ibidem, s. 52.

⁴⁰ Ibidem.

⁴¹ R. Abbott, *I Think, Therefore I Invent: Creative Computers and the Future of Patent Law*, (w:) Boston College Law Review, vol. 57, is. 4, s. 1098-1099, <https://lawdigitalcommons.bc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3522&context=bclr> [dostęp: 13.02.2019 r.].

wykonanie dzieła jest pierwotnie uprawnionym z tytułu prawa autorskiego⁴². W doktrynie amerykańskiej pojawiają się postulaty rozszerzenia znaczenia “pracodawcy” na osobę, która zleca innej jednostce wykonanie usług, które mają doprowadzić do osiągnięcia konkretnego celu lub zadania⁴³. W przypadku takiej interpretacji, programista SI lub właściciel maszyny wykorzystującej SI mógłby być uznany za pracodawcę, który “zatrudnia” SI do wygenerowania twórczego dzieła. K. Hristov zauważa, że przyjęcie takiej interpretacji pozwoliłoby przenieść autorstwo utworów wygenerowanych komputerowo na człowieka, eliminując jednocześnie konieczność debatowania nad legalnością dopuszczania konstrukcji autorstwa zdehumanizowanego⁴⁴. Na gruncie polskich przepisów, przypisanie autorstwa SI w ramach tzw. utworu pracowniczego z art. 12 ust. 1 pr. aut., jest utrudnione. Stosownie do przepisów polskiej ustawy pracodawca nabywa tylko autorskie prawa majątkowe do utworu, a autorskie prawa osobiste pozostają przy twórcy dzieła. Nie przyjmuje się więc fikcji prawnej, jak w przypadku amerykańskiej konstrukcji *work made for hire*, iż pracodawca jest autorem utworu stworzonego w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Nawet w przypadku zastosowania proponowanej interpretacji do polskich przepisów, na pracodawcę przeszłyby autorskie prawa majątkowe do utworu sztucznej inteligencji, ale problem autorstwa pozostałby nierozwiązany. Niezbędne byłoby ponadto wprowadzenie zmian w prawie pracy.

Uwagi końcowe

Wobec nieustającego postępu technologicznego, stało się jasne, że nie tylko działalność człowieka może być źródłem kreatywnej twórczości. Taka twórczość może bowiem zostać wygenerowana jako rezultat działania sztucznej inteligencji. Na gruncie obowiązującego prawa, zadaniem wręcz niemożliwym staje się znalezienie odpowiedniej konstrukcji prawnej, która gwarantowałaby autorstwo sztucznej inteligencji z równoczesnym poszanowaniem pracy oraz nakładu finansowego osób tworzących SI. Z tej przyczyny niezbędne jest stworzenie międzynarodowej konwencji, która określiłaby zasady ogólne, którymi powinien kierować się

---

⁴² K. Grzybczyk, *Work made for hire w porównaniu z konstrukcjami prawa polskiego*, (w:) Rejent, nr 4(72), 1997, s. 107, <http://www.rejent.com.pl/app/appStowarzyszenieS/publikacje/1997/4/355.pdf> [dostęp: 20.02.2019 r.].

⁴³ K. Hristov, *Artificial Intelligence and the Copyright Dilemma*, (w:) IDEA: The Law Review of the Franklin Pierce Center for Intellectual Property, wyd. 57, numer 3, s. 446, 447.

⁴⁴ *Ibidem*, s. 449.

ustawodawca wprowadzając przepisy regulujące tę materię na szczeblu krajowym. Takie rozwiązanie wpłynęłoby pozytywnie na rozwój nowych zastosowań technologii, jaką jest sztuczna inteligencja oraz dalszych badań w tej dziedzinie.

Bibliografia

Akty prawne

Copyright, Designs and Patents Act 1988 (c. 48) z dnia 15 listopada 1988 r.

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (Dz. U. z 1994, Nr 24, poz. 83, ze zm.).

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2017 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie przepisów prawa cywilnego dotyczących robotyki (2015/2103(INL)).

Literatura

Barta J., Markiewicz R., *Prawo autorskie*, Warszawa 2016.

Barta J. (red.), Markiewicz R. (red.), Czajkowska-Dąbrowska M., Ćwiąkowski Z., Felchner K., Traple E., *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz*, LEX 2011.

Flisak D., *Komentarz do wybranych przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, LEX, 2018.

Ginsburg J. C., *People Not Machines: Authorship and What It Means in the Berne Convention*, [w:] *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2018, vol. 49, is. 2.

Harari Y. N., *21 Lessons for the 21st Century*, Jonathan Cape London, 2018.

Hristov K., *Artificial Intelligence and the Copyright Dilemma*, [w:] *IDEA: The Law Review of the Franklin Pierce Center for Intellectual Property*, wyd. 57, numer 3.

Markiewicz R., *Sztuczna inteligencja i własność intelektualna*, Inauguracja roku akademickiego 2018/2019 Uniwersytet Jagielloński w Krakowie.

Sztuczna inteligencja, [w:] *Encyklopedia Popularna PWN*, Warszawa 2004.

Orzecznictwo

Wyrok Federalnego Sądu Apelacyjnego w San Francisco dla IX Okręgu z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie *Naruto v. Slater*, No. 16-15469 (9th Cir. 2018).

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 lipca 2009r., w sprawie *Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening*, C-5/08.

Źródła internetowe

Abbott R., *I Think, Therefore I Invent: Creative Computers and the Future of Patent Law*, (w:) *Boston College Law Review*, vol. 57, is. 4, s. 1098-1099,

- <https://lawdigitalcommons.bc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3522&context=bclr> [dostęp: 13.02.2019 r.].
- Berg P., Jakie prawa ma małpa, która zrobiła sobie selfie?, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka/1720242,1,jakie-prawa-ma-malpa-ktora-zrobila-sobie-selfie.read> [dostęp: 15.02.2019 r.].
- Burgess M., Google's AI has written some amazingly mournful poetry, <https://www.wired.co.uk/article/google-artificial-intelligence-poetry> [dostęp: 15.02.2019 r.].
- Brown M., World's first computer-generated musical to debut in London, <https://www.theguardian.com/stage/2015/dec/01/beyond-the-fence-computer-generated-musical-greenham-common> [dostęp: 16.02.2019 r.].
- Brown M., "New Rembrandt" to be unveiled in Amsterdam, <https://www.theguardian.com/artanddesign/2016/apr/05/new-rembrandt-to-be-unveiled-in-amsterdam> [dostęp: 9.02.2019 r.].
- Caselles-Dupré H., Obvious, explained, <https://medium.com/@hello.obvious/ai-the-rise-of-a-new-art-movement-f6efe0a51f2e> [dostęp: 11.02.2019 r.].
- Copeland B. J., Artificial intelligence, <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>, [dostęp: 9.02.2019 r.].
- Dredge S., AI and music: will we be slaves to the algorithm?, <https://www.theguardian.com/technology/2017/aug/06/artificial-intelligence-and-will-we-be-slaves-to-the-algorithm> [dostęp: 15.02.2019 r.].
- Gardner L., Beyond the Fence review - computer-created show is sweetly bland, <https://www.theguardian.com/stage/2016/feb/28/beyond-the-fence-review-computer-created-musical-arts-theatre-london> [dostęp: 16.02.2019 r.].
- Guadamuz A., Artificial intelligence and copyright, (w:) WIPO Magazine, https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2017/05/article_0003.html [dostęp: 6.02.2019 r.].
- Grzybczyk K., Work made for hire w porównaniu z konstrukcjami prawa polskiego, (w:) Rejent, nr 4(72), 1997, s. 107, <http://www.rejent.com.pl/app/appStowarzyszenieS/publikacje/1997/4/355.pdf> [dostęp: 20.02.2019 r.].
- Klaris E., Copyright laws and artificial intelligence, <https://www.americanbar.org/news/abanews/publications/youraba/2017/december-2017/copyright-laws-and-artificial-intelligence/> [dostęp: 10.02.2019 r.].
- Olewitz C., A Japanese AI program just wrote a short novel, and it almost won a literary prize, <https://www.digitaltrends.com/cool-tech/japanese-ai-writes-novel-passes-first-round-national-literary-prize/> [dostęp: 15.02.2019 r.].

- Palumbo J., AI Will Have the Biggest Impact on Photography since the Digital Camera, <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-ai-will-forever-change-create-find-truth-images> [dostęp: 16.02.2019 r].
- Portal CBS News, This AI-generated portrait just sold for a stunning \$432,500, <https://www.cbsnews.com/news/ai-generated-portrait-sells-for-stunning-432500-portrait-of-edmond-de-belamy/> [dostęp: 7.02.2019 r].
- Sahota N., A.I. May Have Written This Article. But Is That Such A Bad Thing?, <https://www.forbes.com/sites/cognitiveworld/2018/09/16/did-ai-write-this-article/#10709ff41885> [dostęp: 16.02.2019 r].
- Strona internetowa stowarzyszenia twórców Obvious, <https://obvious-art.com/gallery.html> [dostęp: 11.02.2019 r].
- Sztuczna inteligencja, (w:) Encyklopedia Popularna PWN, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/sztuczna-inteligencja;3983490.html>, [dostęp: 9.02.2019 r].

Streszczenie

Niniejszy artykuł jest odpowiedzią na rosnący postęp technologiczny, który zaowocował rozwojem sztucznej inteligencji w takim stopniu, iż niemożliwym staje się zignorowanie jej wpływu na kształtowanie prawa autorskiego. Ostatnie lata pokazują, że dzięki sztucznej inteligencji realna staje się wizja zautomatyzowania twórczego procesu kreowania sztuki. W konsekwencji zaczynają pojawiać się pytania o ochronę tak zwanej sztuki generatywnej, czyli dzieł stworzonych przy pomocy sztucznej inteligencji, oraz dzieł generowanych samodzielnie przez sztuczną inteligencję. Wątpliwości budzi sama zasadność obejmowania ochroną prawną autorską twórczych rezultatów działania sztucznej inteligencji. Niejasną pozostaje również kwestia podmiotowa, mianowicie na rzecz kogo powinna zostać przyznana ochrona takich dzieł. W niniejszym opracowaniu analizie zostały poddane przepisy prawa polskiego, amerykańskiego oraz brytyjskiego. Zagadnienie poddano również badaniu analitycznemu, którego podstawę stanowiły orzeczenia sądów amerykańskich, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz rezolucja Parlamentu Europejskiego zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie przepisów prawa cywilnego dotyczących robotyki. W niniejszym artykule podjęto próbę zdefiniowania sztucznej inteligencji oraz przedstawiono formy twórczości sztucznej inteligencji i ich wpływ na prawo autorskie. Opisano również w jaki sposób twórcze rezultaty działalności sztucznej inteligencji są chronione na gruncie obowiązujących regulacji, oraz zwrócono uwagę na nieefektywność tych przepisów w przypadku próby obejmowania nimi dzieł powstałych dzięki technologii wykorzystującej sztuczną inteligencję. Niniejszy artykuł ma również na celu przedstawienie najciekawszych propozycji zmian legislacyjnych oraz zasadność wprowadzenia takich zmian.

SŁOWA KLUCZOWE: prawo autorskie, sztuczna inteligencja, nowe technologie

Summary

This paper is the answer to the growing technological development which has resulted in an undeniable growth of artificial intelligence. Consequently, AI's influence on the process shaping of copyright protection cannot be ignored. The last few years show that the automated art creation becomes more probable thanks to the artificial intelligence. As a result, some questions have started appearing about the protection of this so called generative art, meaning the works created with help of AI, as well as the protection of works generated autonomously by AI. Some doubts arise in terms of the legitimacy of protecting creative works of AI under copyright provisions. Moreover, the matter of the subject which should be assigned with the protection also remains unclear. The issue has been analytically researched based on the Polish, American and British copyright provisions. The analytical research was also based on the rulings of the American courts, the Court of Justice of the European Union, as well as the European Union resolution with recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics. In this paper the attempt to define the artificial intelligence has been made. The forms of AI's creative works and it's influence on the copyright have been shown. It has been described how the currently binding provisions protect the works generated by the AI and how those provisions prove ineffective. This paper aims to present the most curious suggestions of legislative changes, as well as the legitimacy of incorporating such changes.

KEYWORDS: copyright, artificial intelligence, new technologies

---

Nota o autorze

Gabriela Sacha, studentka prawa na Wydziale Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, ORCID: 0000-0001-7065-6863